

Introducció als problemes de la filosofia

Codi: 100292

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Antoni Vicens Lorente

Correu electrònic: Antoni.Vicens@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Antoni Vicens Lorente

Prerequisits

De fet, aquesta assignatura no hauria de tenir prerequisits. Entenem, però, que l'estudiant disposa d'una cultura bàsica en filosofia, com la que dóna el manual de Ludovico Geymonat, Historia de la filosofía y de la ciencia, editat per ed. Crítica.

Objectius

L'objecte d'aquesta assignatura és d'introduir-nos en alguns problemes actuals per als quals la filosofia, o algun tipus de discurs racional, hauria d'aportar elements de resposta. Entenem aquí la paraula "problemes" no com una demanda de solució, sinó com a figures de l'impossible.

Per començar, examinarem dos textos que poden donar una orientació metodològica. Kant aboga per la solució crítica, fent ús de la raó; Nietzsche ensenya una via subversiva, d'examen de la genealogia dels valors que se suposen donats com a evidents.

Vist això, treballarem sobre alguns textos que concerneixen temes que susciten debat en el nostre temps.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar sobre diversos temes i problemes filosòfics a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats
2. Comunicar oralment i per escrit, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements filosòfics adquirits
3. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
4. Distingir els temes de rellevància filosòfica en els debats actuals
5. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
6. Expressar, tant oralment com per escrit, els temes i els problemes bàsics de la tradició filosòfica.
7. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
8. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
9. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
10. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
11. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
12. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
13. Resumir els arguments centrals dels textos filosòfics analitzats

Continguts

BLOC 1: EL MÈTODE

Tema 1. La raó. Text de referència: Immanuel Kant, Resposta a la pregunta: Què és la Il·lustració?

Tema 2. La gaia ciència. Text de referència: Friedrich Nietzsche, La gaia ciència, "Pròleg a la segona edició"

BLOC 2: ELS TEMES

Tema 3. L'explotació. Text de referència: Karl Marx, Manuscrits econòmico-filosòfics, paràgrafs 22-27

Tema 4. El poder. Textos de referència: Maquiavel, El príncep, cap. 18: "De quina manera els prínceps han de mantenir la paraula donada"; Lewis Carroll, A través del mirall. I allò que Àlícia hi va trobar, cap. 6: "Humpty Dumpty"

Tema 5. La feminitat. Text de referència: James Joyce, Ulisses, darrer capítol ("Penèlope": "Sí perquè ell no havia fet mai...")

Tema 6. El discurs de l'Altre. Text de referència: Jacques Lacan, Seminari, llibre III, Les psychoses, lliçó 14, de l'11 d'abril del 1956

Tema 7. La guerra. Text de referència: Eurípides, Les troianes

Tots aquests textos estaran a disposició dels estudiants en el campus virtual de l'assignatura.

Metodologia

Les classes es desenvoluparan a partir dels textos seleccionats, disponibles en el Campus Virtual des del començament del curs. El professor farà una presentació del tema i el text a l'aula, per obrir un debat que tindrà les dimensions que permetin el temps i el nombre d'estudiants.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes a l'aula	50	2	3, 4, 5, 6, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Treballs individuals supervisats	20	0,8	2, 8, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Treball individual autònom	60	2,4	5, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

Després d'haver tractat els temes metodològics, els estudiants faran una prova a l'aula el dia 8 de març del 2019, en la qual hauran d'explicar les diferències entre els dos estils de filosofia presentats amb els textos de Kant i Nietzsche respectivament.

Pel que fa als temes, els estudiants en triaran dos i lliuraran al professor sengles treballs d'entre 1.500 i 2.500 paraules cadascun. El treball pot consistir en un resum del tema, el desenvolupament de la discussió que mereix, el desplegament de les conseqüències epistèmiques, morals o polítiques que comporta. Les dates límit per al lliurament dels treballs són: 30 d'abril i 31 de maig.

Els alumnes que hagin fet les tres proves podran optar a la reavaluació de fins un terç de la nota final.

Els alumnes que no hagin fet les tres proves seran no avaluables.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dos treballs a presentar	33% + 33% de la nota final.	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Treball escrit a l'aula	33%	10	0,4	6, 7, 9, 10, 13

Bibliografia

Els textos corresponents als Continguts estaran disponibles en el Campus Virtual. Afegim aquí una bibliografia complementària:

Tema 1: Michel Foucault, "¿Què és la Il·lustració?" (disponible a internet i al Campus Virtual). Immanuel Kant, ¿Qué es la Ilustración?, edició de Roberto R. Aramayo, Madrid, Alianza Editorial

Tema 2: Eugen Fink, La filosofía de Nietzsche, Madrid, Alianza Editorial

Tema 3: Karl Marx, *Manuscrits econòmico-filosòfics*, ed. de Gerard Vilar, Barcelona, Eds. 62

Tema 4: Maquiavel, *El príncep*, ed. d'Oriol Ponsatí-Murià, Eds. 62, Barcelona; Lewis Carroll, *The Annotated Alice*, Intr. i notes de Martin Gardner, Nova York, Norton

Tema 5: James Joyce, *Ulisses*, Trad. Joaquim Mallafré, Barcelona, Proa

Tema 6: Jacques Lacan, *Seminario 3: Las psicosis*, Buenos Aires, Paidós

Tema 7. Eurípides, *Tragèdies*, trad. Carles Riba, vol. II, Barcelona, Curial; Michael Cacoyannis, *The Trojan Women (Las Troyanas)*, film del 1971; Jacqueline de Romilly, *La tragedia griega*, Madrid, Gredos